

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **Mgr. D. K.**, zast. Mgr. Václavem Sobalou, advokátem se sídlem Národní třída 967/23b, Havířov, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 2. 2017, č. j. KUZL-56146/2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 11. 7. 2018, č. j. 72 A 27/2017 - 84,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobkyně, Mgr. Václavu Sobalovi, advokátovi se sídlem Národní třída 967/23b, Havířov, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **4 114 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný k odvolání stěžovatelky změnil rozhodnutí Městského úřadu Valašské Meziříčí (dále též „prvostupňový orgán“) ze dne 7. 7. 2016, č. j. MěÚVM 29702/2016 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) ve výroku o uložení pokutě (sankci snížil na částku 1500 Kč) a upustil od povinnosti nahradit náklady řízení. Ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[2] Prvostupňovým rozhodnutím byla stěžovatelka uznána vinnou ze spáchání přestupku dle § 83 odst. 1 písm. f) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních

komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o podmínkách provozu“). Tohoto přestupku se měla dopustit tím, že jako vlastník silničního motorového vozidla tovární značky Škoda Felicia, RZ X, VIN X, které bylo z důvodu zániku pojištění odpovědnosti z provozu vozidla dne 6. 2. 2016 vyřazeno z provozu, do 10 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vyřazení silničního vozidla z provozu neodevzdala obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností osvědčení o registraci daného vozidla, všechny vydané tabulky s přidělenou registrační značkou a nepředložila technický průkaz vozidla k vyznačení záznamu o jeho vyřazení z provozu, čímž porušila § 12 odst. 6 písm. a) a b) zákona o podmínkách provozu. Za přestupek jí byla uložena pokuta ve výši 3.000 Kč a současně povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

[3] Námitka absence subjektivní stránky přestupku je nedůvodná. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla prokazatelně ústně i písemně poučena o povinnosti odevzdat registrační značky a doklady, je vysoce pravděpodobné, že u ní šlo o úmysl nepřímý. Ostatně, při jednání uvedla, že si byla vědoma svých povinností. Nejméně nevědomá nedbalost však byla u stěžovatelky prokázána. Zavinění bylo správními orgány řádně odůvodněno.

[4] Doložené lékařské zprávy neobsahovaly takové údaje, které by mohly vést k závěru, že stěžovatelku onemocnění ovlivnilo natolik, že by nebyla schopna dostatečně vnímat obsah rozhodnutí o vyřazení vozidla. Navíc, zprávy byly doloženy pouze pro část období, po které trval protiprávní stav. I s přihlédnutím k závažnosti zdravotního stavu proto nelze shledat okolnosti vylučující odpovědnost, které by stěžovatelku vyvinily z protiprávního jednání a spáchání přestupku. Mohla udělit plnou moc kterékoli třetí osobě či zaslat registrační značky a doklady poštou. Služby tohoto charakteru poskytují i neziskové organizace, spolky či korporace poskytující služby seniorům či sousedi.

[5] Materiální stránka přestupku byla také naplněna. Stěžovatelce byl oběma správními úřady vysvětlen smysl aktuální evidence vozidel a smysl odevzdání registračních značek, osvědčení o technickém průkazu a technického průkazu k vozidlu. Společnost má nepochybný zájem na řádném vedení registru vozidel s aktuálními údaji o provozovateli vozidla, provozování vozidla a jeho pojištění. Evidence není samoučelná, slouží především pro identifikaci vozidel, jejich vlastníků, pojištění vozidel a odpovědnosti při způsobení škod.

[6] Zohledněna byla i finanční situace stěžovatelky. Žalovaný ji v rozhodnutí podrobně popsal a pokutu snížil na 1500 Kč, současně upustil od povinnosti nahradit náklady správního řízení v paušálně stanovené výši. Oba výroky precizně odůvodnil a soud se s nimi ztotožnil. Soud navíc připomněl, že podle usnesení Krajského soudu v Ostravě o dědictví nabyla stěžovatelka do vlastnictví veškerý majetek po matce v celkové hodnotě přes půl milionu Kč, aniž hodnověrně vysvětlila způsob svého hospodaření. Současně byla poučena, že pokutu může splácet a využít jednotlivých druhů sociálních dávek.

[7] Návrhu na moderaci soud nevyhověl. Smyslem a účelem moderace není hledání „ideální“ výše sankce místo správního orgánu, ale její korekce v případech vybočení ze zákonného rámce, popř. je-li zjevně nepřiměřená. Žalovaný stěžovatelce pokutu snížil na 1500 Kč a upustil od povinnosti nahradit náklady řízení. Pokuta se tak pohybovala při spodní hranici, přičemž skutkové okolnosti dané věci nikterak nevybočují z běžných situací, jež jsou podle smyslu zákonných ustanovení potřeba sankcí postihnout. Zákonem chráněné hodnoty a zájmy společnosti byly ohroženy mírou pro daný přestupek obvyklou a správní orgány uložily takřka nejnižší možný trest, proto nemá důvod výši sankce snižovat či od ní upouštět.

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti

[8] Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[9] Nezákonnost spatřuje v nesprávně posouzené subjektivní stránce přestupku, neboť nebylo prokázáno, že by se jej stěžovatelka dopustila. Kvůli špatnému zdravotnímu stavu nebyla schopna splnit zákonnou povinnost uvedenou v § 12 odst. 6 písm. a) a b) zákona o podmínkách provozu, k čemuž doložila několik listinných důkazů (lékařských zpráv potvrzujících, že v rozhodném období byla upoutána na lůžko), které jsou součástí spisu. Pokud ze zdravotních důvodů nebyla schopna dostát svým zákonným povinnostem ve lhůtě, nelze hovořit o naplnění subjektivní stránky přestupku. Krajský soud však důkazy nevyhodnotil a setrval na stejném (nesprávném) stanovisku jako správní orgány.

[10] Není pravda, že se v rámci soudního řízení ke spáchání přestupku doznala. Uvedla jen, že porušila zákon, ovšem vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu, který jí bránil splnit zákonnou povinnost, nemohla být naplněna subjektivní stránka přestupku.

[11] Krajský soud pochybil, jestliže nenechal vypracovat znalecký posudek či odborné vyjádření a lékařské zprávy sám vyhodnotil bez potřebných odborných znalostí, a to navíc nesprávně.

[12] Nedostatečně byla odůvodněna materiální stránka přestupku v napadeném rozsudku. Soud poukazuje na obecné skutečnosti a zcela pominul fakta, tj. že vozidlo nehodlala používat již ode dne 22. 10. 2014 (zaniklo povinné ručení) a že ode dne 21. 7. 2014 stěžovatelka nevlastní platný řidičský průkaz. Není proto jasné, jak a zda bylo nesplnění povinnosti v případě dvacet let starého, nepojízdného a několik let nepoužívaného vozidla zaparkovaného na jejím pozemku společensky nebezpečné.

[13] Ani nepřistoupení k moderaci nebylo přesvědčivě odůvodněno. Krajský soud v odůvodnění uvedl, že výši pokuty nepovažuje za nepřiměřeně vysokou, čemuž je vzhledem ke stěžovatelčiným majetkovým poměrům, které dostatečně osvědčila již v řízení před správními orgány, právě naopak. Pokutu za daný přestupek navíc lze uložit v rozmezí od 0 Kč do 50000 Kč.

[14] Navrhuje, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů a navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[17] Mezi účastníky není sporu o tom, že vozidlo bylo vyřazeno z provozu rozhodnutím prvostupňového orgánu ze dne 20. 1. 2016, které nabylo právní moci dne 6. 2. 2016. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný odmítl jako opožděné. Rovněž není sporu o tom, že stěžovatelka byla řádně a podrobně poučena o tom, že je povinna do 10 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí odevzdat osvědčení o registraci vozidla, technický průkaz a registrační značky a sdělit, kde se vozidlo nachází; jinak se dopustí přestupku a může jí být uložena pokuta ve výši až 50.000 Kč.

[18] Není sporu ani o pachateli přestupku. Stěžovatelka nabyla vlastnické právo k vozidlu v dědickém řízení vedeném po úmrtí matky, což osvědčilo usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 5. 2009, č. j. 10 Co 135/2009-123, které nabylo právní moci dne 24. 8. 2009. Stěžovatelka se dědictví nevzdala ani vozidlo nepřevedla na jinou osobu.

[19] V souladu s § 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o přestupcích“), *k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.* Podle § 4 odst. 1 písm. b) je *přestupek spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.*

[20] Subjektivní stránka přestupku byla podrobně posuzována prvostupňovým správním orgánem (viz str. 4 a 5 rozhodnutí); žalovaný se zaviněním výslovně nezabýval, ovšem rozhodnutí správních orgánů tvoří jeden celek a námitka je proto vypořádána dostatečně. Jejím odůvodněním se detailně zabýval rovněž krajský soud. Forma zavinění, tj. nedbalost, je specifikována přímo ve výroku prvostupňového správního rozhodnutí. S tvrzením krajského soudu, že nejméně nevědomá nedbalost byla u stěžovatelky prokázána, se NSS ztotožňuje. Stěžovatelka byla o povinnosti vrátit registrační značky a doklady řádně poučena v rozhodnutí, které osobně převzala dne 21. 1. 2016 (viz č. l. 13 správního spisu); o porušení chráněného zájmu tedy vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měla a mohla.

[21] Nadto, jak správně poznamenává krajský soud, je vysoce pravděpodobné, že přestupek byl spáchán v těžší formě zavinění než je uváděná nedbalost, a to ve formě nepřímého úmyslu, jehož definice je uvedena v § 4 odst. 2 písm. b) zákona o přestupcích, podle kterého je *přestupek spáchán úmyslně, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn.* Stěžovatelka při soudním jednání uvedla, že si byla vědoma svých povinností a přestupku lituje (viz protokol o ústním jednání před krajským soudem založený na č. l. 70 soudního spisu). Přičemž podle ustálené judikatury postačí, že pachatel zná fakta a má laickou představu o chráněných hodnotách.

[22] Ačkolí NSS nijak nezpochybňuje zdravotní komplikace stěžovatelky, doložené lékařské zprávy neposkytují dostatečný podklad pro závěr, že osvědčená onemocnění měla na stěžovatelku takový vliv, že by nebyla schopna vnímat dostatečně obsah rozhodnutí o vyřazení vozidla (nevylučují nevědomou nedbalost). Současně nejsou doložena lékařská potvrzení v období od 27. 2. 2016 do 6. 4. 2016, přičemž protiprávní stav trval od 17. 2. 2016 do 24. 5. 2016, kdy byla povinnost splněna. Ke shodnému závěru dospěl i krajský soud, který jej v napadeném rozhodnutí řádně odůvodnil.

[23] V průběhu řízení před krajským soudem nevyvstala pochybnost odůvodňující vypracování znaleckého posudku či odborného vyjádření v nyní projednávané věci. Lékařské zprávy krajský soud hodnotil jako listinné důkazy, přičemž za rozhodné považoval to, že doložená lékařská potvrzení nepokrývala celé období, po které trval protiprávní stav.

pokračování

Nehodnotil závažnost uvedených onemocnění. Poukazuje-li stěžovatelka na hodnocení krajského soudu, dle kterého z lékařských zpráv neplyne vyloučení ovládací či rozpoznávací schopnost stěžovatelky, pak takové vyhodnocení obsahu lékařských zpráv byl krajský soud oprávněn provést.

[24] Naplněna byla také materiální stránka přestupku. Krajský soud nepominul stěžovatelkou uváděná fakta, jak však bylo v rozhodnutí vysvětleno, objektem (zákonem chráněným zájmem) přestupku je vedení aktuální evidence a související ochrana ostatních uživatelů pozemních komunikací před vyřazeným nepojištěným vozidlem. Evidence vozidel a jejich provozovatelů není bezúčelná. Existence evidence je dána nebezpečnou povahou provozu vozidel, jejichž výrobní konstrukce je způsobilá zapříčinit újmu na zdraví nebo na majetku ostatních účastníků silničního provozu. Vysoká mobilita vozidel tak vyžaduje zajištění relevantního zdroje informací o provozovateli vozidla nejen pro orgány veřejné správy, ale i pro ostatní účastníky provozu. Je tak dán veřejný zájem, aby evidovaný stav v registru silničních vozidel odpovídal stavu skutečnému (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2018, č. j. 1 As 222/2017-45). Zájem společnosti na vedení aktualizované evidence je nepochybný. V daném případě byla naplněna materiální stránka přestupku nesplněním uložené povinnosti bez ohledu na to, zda byl automobil nepojízdný či byl zaparkován na pozemku stěžovatelky.

[25] Nevyhovění návrhu na moderaci soud zevrubně odůvodnil v bodu 59 napadeného rozsudku. Vysvětlil, že smyslem není hledání „ideální“ výše sankce místo správního orgánu, ale korekce v případě vybočení ze zákonných limitů, popř. její úprava, je-li zjevně nepřiměřená. Ani jeden z daných předpokladů nenastal. Pokuta je uložena při samé dolní hranici a skutkové okolnosti projednávané věci nejsou nijak výjimečné. Stěžovatelka byla upozorněna i na možnost pokutu splácet. Navíc, k argumentu stěžovatelky o dostatečném osvědčení svých majetkových poměrů, které nepostačují k úhradě pokuty, uvedl soud s odkazem na správní řízení to, že nepovažuje doložení její finanční situace za věrohodné.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Z výše uvedených důvodů soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[27] Stěžovatelka, která neměla v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, byť měl ve věci plný úspěch, žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu je soud nepřiznává.

[28] Stěžovatelce byl krajským soudem ustanoven zástupce Mgr. Václav Sobala, a to usnesením ze dne 17. 7. 2017, č. j. 72 A 27/2017-37. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatelky, který jí byl soudem ustanoven k ochraně jejích práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[29] Ustanovený zástupce, Mgr. Václav Sobala, advokát se sídlem Národní třída 23b, Havířov, učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)] spočívající v sepsání kasační stížnosti, za který mu náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4

písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu]. Náhrada nákladů řízení se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Ustanovený zástupce je plátcem DPH, proto mu soud o tuto částku odměnu navýšil. Zástupci stěžovatelky se tedy přiznává odměna v celkové výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[30] Zástupce stěžovatelky požádal o přiznání náhrady nákladů za další úkon, kterým měla být porada s klientkou přesahující jednu hodinu. NSS mu za tento úkon odměnu nepřiznal, neboť dospěl k závěru, že neměl pro stěžovatelku žádný přínos, tj. porada s klientkou neměla reálný odraz v podané kasační stížnosti, v níž se z velké části pouze opakují námitky uvedené před krajským soudem. Důvod, pro který zákon umožňuje ustanovit účastníkovi zástupce, jehož odměnu hradí stát, je zajištění ochrany práv a právem chráněných zájmů i těch účastníků, kteří by sami nebyli schopni hradit si zastoupení právním profesionálem. Stát tedy ustanovenému zástupci hradí odměnu pouze za ty úkony právní služby, které skutečně mohly ochraně těchto práv sloužit. Odporovalo by smyslu a účelu právní úpravy, pokud by ustanovený zástupce mohl úspěšně nárokovat odměnu za libovolný počet úkonů, aniž by byl zřejmý jejich přínos pro zastupovaného účastníka řízení (viz rozsudky NSS ze dne 15. 7. 2010, č. j. 7 Afs 56/2010-59, nebo ze dne 12. 7. 2012, č. j. 1 As 98/2012-21).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. července 2021

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu